

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Vereenvoudiging bekostiging Primair onderwijs

Brochure voor het basisonderwijs

Inleiding

Vanaf kalenderjaar 2023 wordt gebruik gemaakt van de nieuwe, vereenvoudigde bekostigingssystematiek in het primair onderwijs.

De systematiek die tot kalenderjaar 2023 van toepassing is, is ingewikkeld. Daar komt vanaf kalenderjaar 2023 verandering in. De berekening wordt minder complex, de bekostiging wordt beter te voorspellen doordat deze op kalenderjaarbasis wordt uitgekeerd en verschillende geldstromen worden samengevoegd tot 1 bedrag waardoor de bekostiging minder sturend wordt.

Hierdoor sluit de nieuwe bekostigingssystematiek beter aan bij de filosofie van de lumpsum: schoolbesturen zijn vrij om binnen de wettelijke kaders de beschikbare middelen naar eigen inzicht te besteden voor de realisatie van hun onderwijskundige doelen. Doordat de complexiteit afneemt en de bekostiging beter voorspelbaar wordt, wordt het daarnaast ook makkelijker voor besturen om goede afwegingen te maken en de dialoog met stakeholders te voeren.

In deze brochure wordt op hoofdlijnen ingegaan op de verandering die plaats zal vinden in de bekostiging. Mocht u geïnteresseerd zijn in een meer gedetailleerde toelichting, verwijzen we u graag naar [deze verdiepende brochure](#). Daarnaast vindt u [hier](#) ook het rekenmodel vinden voor het nieuwe basisbedrag per school.

Inhoud

1.

Wat verdwijnt er in de nieuwe systematiek?

2.

Hoe komt de nieuwe bekostiging eruit te zien?

3.

Hoe ziet de overgang eruit?

4.

Hoe zit het met de vordering op OCW?

Snel naar een ander hoofdstuk?
Klik op de blokken hierboven!

Inhoud

1.
Wat verdwijnt er in de nieuwe systematiek?

2.
Hoe komt de nieuwe bekostiging eruit te zien?

3.
Hoe ziet de overgang eruit?

4.
Hoe zit het met de vordering op OCW?

Snel naar een ander hoofdstuk?
Klik op de blokken hierboven!

De bekostiging wordt vereenvoudigd door een aantal zaken af te schaffen, daarnaast verschuift de teldatum

Van 130 naar 30 indicatoren

Gewogen gemiddelde leeftijd

- In de huidige bekostigingssystematiek krijgen schoolbesturen met oudere leraren¹ relatief meer bekostiging, vanuit de gedachte dat oudere leraren over het algemeen meer verdienen.
- Dit is niet altijd het geval en het is niet de bedoeling van het ministerie om hierop te sturen.
- Ook brengt dit veel administratie met zich mee. De berekening is ingewikkeld en zorgt voor een bekostiging die niet doorzichtig is.
- Hierom vervalt de GGL in de berekening van de vereenvoudigde bekostiging.

Vershil tussen onder- en bovenbouw

- In de huidige bekostigingssystematiek krijgen schoolbesturen meer bekostigd voor onderbouwleerlingen.
- Dit is geen bewuste keuze, maar is historisch zo gegroeid. Schoolbesturen mogen zelf kiezen hoe zij hun budget verdelen over onderbouw en bovenbouw, maar worden hier door de bekostiging nu onbedoeld in gestuurd.
- Hierom vervalt het verschil tussen onderbouw en bovenbouw leerlingen.

Vershil personele en materiële bekostiging

- De huidige bekostiging is gesplitst in personele bekostiging (per schooljaar) en materiële bekostiging (per kalenderjaar).
- Schoolbesturen mogen beide soorten bekostiging vrij inzetten, en hoeven zich dus niet te houden aan de bedragen voor personeel en materieel.
- Toch gaat hier onbedoeld een sturende werking vanuit. Daarom vervalt dit verschil.

Teldatum naar 1 februari

- Nu het verschil tussen materiële en personele bekostiging vervalt, is ervoor gekozen om de gehele bekostiging op kalenderjaarbasis te berekenen.
- De huidige datum waarop het aantal leerlingen van een school gemeten wordt, de teldatum, is op 1 oktober van het voorgaande jaar. Dit is vrij kort voor de start van het nieuwe kalenderjaar.
- Daarom verplaatst de teldatum naar 1 februari van het voorgaande jaar.
- Deze datum valt midden in het schooljaar en geeft daarom een representatiever beeld van het aantal leerlingen.

1. De landelijke gewogen gemiddelde leeftijd was op 1 oktober 2019 39,56 voor het basisonderwijs, schoolbesturen met een hogere gewogen gemiddelde leeftijd ontvangen relatief meer bekostiging.

Inhoud

1.

Wat verdwijnt er in de nieuwe systematiek?

2.

Hoe komt de nieuwe bekostiging eruit te zien?

3.

Hoe ziet de overgang eruit?

4.

Hoe zit het met de vordering op OCW?

Snel naar een ander hoofdstuk?
Klik op de blokken hierboven!

Besturen ontvangen voor iedere school basisbekostiging

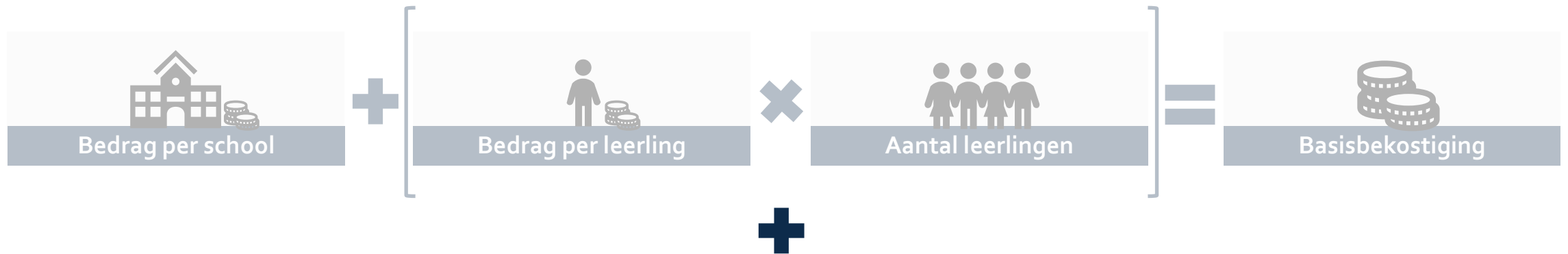

- Besturen ontvangen voor iedere school een basisbedrag.
- Voor scholen met minder dan 100 leerlingen is dit lager dan voor scholen met 100 of meer leerlingen.

- Besturen ontvangen voor iedere school een bedrag per leerling.
- Dit bedrag wordt vermenigvuldigd met het aantal leerlingen op de teldatum, 1 februari van het voorgaande jaar (t-1).

- Dit is samen de basisbekostiging.

Naast de basisbekostiging ontvangen besturen voor sommige scholen ook extra bekostiging op basis van hun specifieke situatie (1/3)

Besturen ontvangen extra bekostiging wanneer hun scholen door hun specifieke situatie meer middelen nodig hebben om goed onderwijs te geven.

Extra bekostiging

Naast de basisbekostiging ontvangen besturen voor sommige scholen ook extra bekostiging op basis van hun specifieke situatie (2/3)

Kleine scholen toeslag

- Kleine scholen zijn meer kwijt per leerling, bijvoorbeeld doordat zij genoodzaakt zijn om kleinere klassen aan te houden.
- Om besturen hierin tegemoet te komen, ontvangen zij voor scholen met minder dan 150 leerlingen een kleine scholen toeslag.
- Dit bedrag wordt berekend aan de hand van een startbedrag en wordt verlaagd aan de hand van het aantal leerlingen.
- Dus hoe kleiner de school, hoe groter de toeslag.

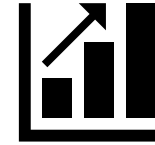
Zeer kleine scholen toeslag

- Besturen ontvangen voor scholen met minder dan 23 leerlingen, naast de kleine scholen toeslag nog een extra toeslag.
- Met deze toeslag ontvangt een bestuur voor een school altijd bekostiging op het niveau van 23 leerlingen.

Toeslag nevenvestigingen

- Scholen met een nevenvestiging zijn meer kwijt aan bijvoorbeeld materiële kosten.
- Om besturen hierin tegemoet te komen, ontvangen zij een toeslag per nevenvestiging.
- De toeslag bestaat uit een vast bedrag per nevenvestiging en eventueel een toeslag die wordt berekend aan de hand van het verschil tussen kleine scholen toeslag van een school, en de kleine scholen toeslag die de nevenvestiging gehad zou hebben als deze zelfstandig was.

Groeibekostiging

- Een bestuur ontvangt groeibekostiging als het aantal leerlingen op bestuursniveau in een bepaalde maand 4% of meer hoger is dan het aantal leerlingen op de teldatum.
- Het bestuur ontvangt per extra leerling in die maand 1/12 van het bedrag per leerling.
- Groeibekostiging wordt maandelijks berekend.

Naast de basisbekostiging ontvangen besturen voor sommige scholen ook extra bekostiging op basis van hun specifieke situatie (3/3)

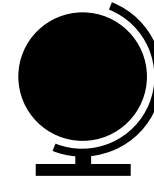
Onderwijsachterstandenbeleid

- Voor de bestrijding van onderwijsachterstanden ontvangen besturen extra bekostiging.
- Het risico op onderwijsachterstanden wordt per school berekend door het CBS.
- Besturen ontvangen per school een bedrag vermenigvuldigd met de achterstandsscore.

abc

Nederlands onderwijs aan anderstaligen

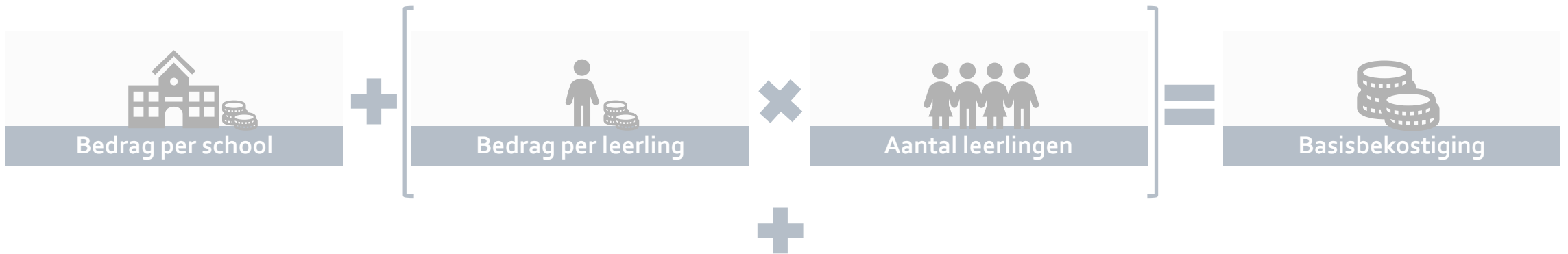
- Besturen ontvangen middelen voor onderwijs aan leerlingen waarvan de ouders/voogden niet uit Nederland komen.
- Dit bestaat uit een bedrag per school (aangenomen dat er NOAT leerlingen zijn), en een bedrag per leerling.

Internationaal georiënteerd basisonderwijs

- Besturen ontvangen voor scholen met een afdeling voor internationaal georiënteerd onderwijs extra bekostiging.
- Dit bestaat uit een bedrag per afdeling en een bedrag per leerling.
- Een IGBO-afdeling moet uit minstens 11 leerlingen bestaan om in aanmerking te komen voor bekostiging

Voor specifieke doelgroepen of omstandigheden kunnen besturen aanvullende bekostiging ontvangen (1/2)

Besturen ontvangen extra bekostiging wanneer hun scholen door hun specifieke situatie meer middelen nodig hebben om goed onderwijs te geven.

Extra bekostiging

Besturen kunnen aanvullende bekostiging aanvragen wanneer hun scholen les geven aan specifieke doelgroepen die extra aandacht nodig hebben.

Aanvullende bekostiging

Voor specifieke doelgroepen of omstandigheden kunnen besturen aanvullende bekostiging ontvangen (2/2)

Aanvullende bekostiging voor specifieke doelgroepen

- Er zijn verschillende doelgroepen waarvoor besturen extra bekostiging kunnen aanvragen:
 - Asielzoekers
 - Schipperskinderen
 - Leerlingen met een culturele achtergrond van Roma of Sinti
 - Leerlingen uit 'blijf-van-mijn-lijf'-huizen
- Besturen krijgen deze bekostiging alleen op aanvraag, deze kan via DUO gedaan worden.
- De bekostiging wordt bepaald aan de hand van een bedrag per leerling waarbij wordt gekeken hoeveel maanden de leerling op school is.

Aanvullende bekostiging bij samenvoegingen

- Wanneer twee scholen fuseren en er tenminste 25% doorstroom is van leerlingen, ontvangt het bestuur aanvullende bekostiging.
- Deze samenvoegingscompensatie compenseert het bestuur voor het wegvallen van een deel van de bekostiging door de samenvoeging.
- In het eerste jaar krijgt het bestuur van de nieuwe school 100% van het verschil in bekostiging tussen de oude en de nieuwe situatie. In het tweede jaar is dit nog 50% van het verschil.

Samengevat: besturen ontvangen verschillende budgetten, deze mogen zij allemaal vrij besteden om onderwijs te verzorgen

+

Besturen ontvangen extra bekostiging wanneer hun scholen door hun specifieke situatie meer middelen nodig hebben om goed onderwijs te geven.

Extra bekostiging

+

Besturen kunnen aanvullende bekostiging aanvragen wanneer hun scholen les geven aan specifieke doelgroepen die extra aandacht nodig hebben.

Aanvullende bekostiging

Inhoud

1.

Wat verdwijnt er in de nieuwe systematiek?

2.

Hoe komt de nieuwe bekostiging eruit te zien?

3.

Hoe ziet de overgang eruit?

4.

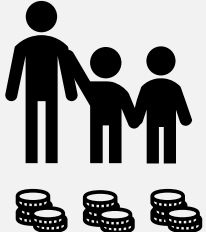

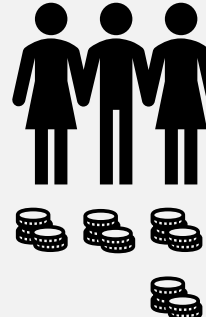
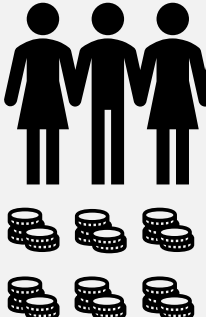

Hoe zit het met de vordering op OCW?

Snel naar een ander hoofdstuk?
Klik op de blokken hierboven!

In de nieuwe systematiek wordt hetzelfde budget op een nieuwe manier verdeeld, hierdoor kunnen er herverdeeleffecten optreden

Twee mogelijke manieren waarop herverdeeleffecten ontstaan

	Oude situatie	Nieuwe situatie	Positief/negatief herverdeeleffect
Verdeling onderbouw en bovenbouw leerlingen	 <p>In de huidige situatie krijgt een bestuur per school meer geld per onderbouw leerling dan ze krijgt per bovenbouw leerling.</p>	 <p>In de nieuwe situatie krijgt een bestuur per school voor iedere leerling evenveel bekostigd.</p>	 <p>Hierdoor ontstaat een negatief herverdeelt effect voor scholen met relatief veel onderbouw leerlingen</p>
Hoogte gewogen gemiddelde leeftijd	 <p>In de huidige situatie krijgt een bestuur per school minder bekostiging als de gewogen gemiddelde leeftijd van leerkrachten lager ligt.</p>	 <p>In de nieuwe situatie vervalt deze variabele en wordt er niet meer op basis van de leeftijd van leerkrachten bekostigd.</p>	 <p>Hierdoor ontstaat een positief herverdeelt effect voor scholen met relatief jonge leerkrachten</p>

Om besturen geleidelijk te laten wennen aan de nieuwe bekostiging en eventuele herverdeeleffecten, is er een overgangperiode van 3 jaar

	In de eerste 3 jaar worden besturen gedeeltelijk via de nieuwe en gedeeltelijk via de oude systematiek bekostigd		Daarnaast is er een maximering van de herverdeeleffecten
	% budget volgens oude systematiek	% budget volgens nieuwe systematiek	Range van maximale herverdeeleffect
Jaar 1 2023	75%	25%	-1% - +1%
Jaar 2 2024	50%	50%	-2% - +2%
Jaar 3 2025	25%	75%	-3% - +3%

Wanneer een bestuur na 3 jaar nog een negatief herverdeeleffect heeft groter dan 3%, en de school hierdoor in de financiële problemen raakt, kan het bestuur in 2026 aanspraak maken op aanvullende bekostiging voor bijzondere omstandigheden.

Inhoud

1.

Wat verdwijnt er in de nieuwe systematiek?

2.

Hoe komt de nieuwe bekostiging eruit te zien?

3.

Hoe ziet de overgang eruit?

4.

Hoe zit het met de vordering op OCW?

Snel naar een ander hoofdstuk?
Klik op de blokken hierboven!

Nu bouwen schoolbesturen ieder jaar een vordering op OCW op

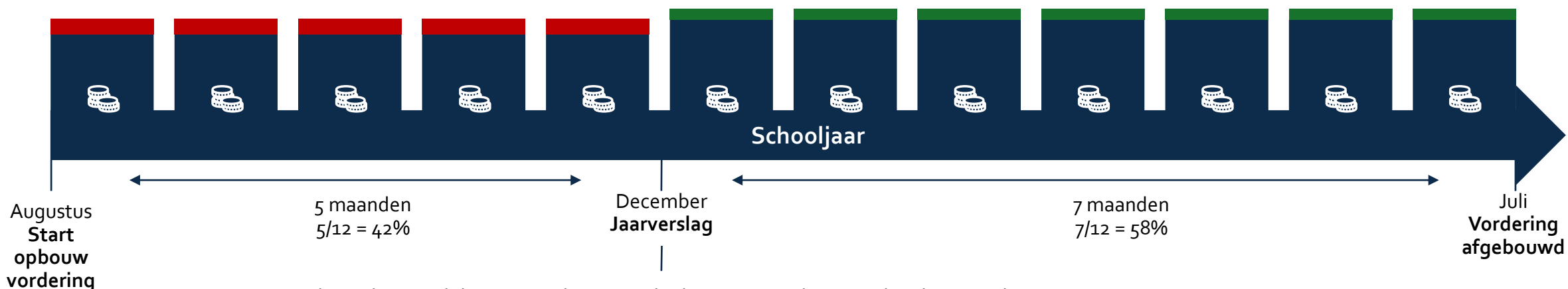
Schematische weergave opbouw en afbouw vordering van schoolbesturen op OCW, ieder jaar wordt de vordering opgebouwd en ook weer afgebouwd. Onderstaande geldt voor een deel van personele bekostiging.

Bekostiging aug-dec

- Besturen krijgen in totaal 35% van de bekostiging van een schooljaar uitgekeerd in de eerste 5 maanden van het schooljaar.
- Besturen gaan in hun administratie uit van een regelmatig betaalaritme¹, en wordt er 42% inkomsten geboekt, 7% meer dan scholen feitelijk ontvangen.
- De *gekregen* bekostiging is hieronder in donker blauw weergegeven, de 7% in rood. Het totale balkje is de *geboekte* bekostiging.

Bekostiging jan-juli

- Besturen krijgen in totaal 65% van de bekostiging van een schooljaar uitgekeerd in de laatste 7 maanden van het schooljaar.
- Bij een regelmatig betaalaritme zouden zij 58% krijgen, 7% minder dus dan zij feitelijk ontvangen.
- Op schooljaarbasis krijgen besturen dus 100% bekostiging. Hiermee is de vordering ingelopen.
- De *gekregen* bekostiging is hieronder als het hele balkje weergegeven, de *geboekte* bekostiging is in donker blauw weergegeven, de 7% in groen.

- In december wordt het jaarverslag gemaakt, hierin nemen besturen hun baten en lasten op.
- De feitelijke bekostiging vanuit OCW is in de eerste 5 maanden 7% minder dan wat besturen als baten boeken. Daarom nemen besturen in het jaarverslag in de balans een vordering op van 7% van de bekostiging.

1. Dit is een keuze die door besturen en accountants wordt gemaakt, dit is geen verplichting vanuit OCW.

De bekostiging gaat over naar kalenderjaar, hierdoor vervalt ook de grondslag voor de vordering op OCW

Schematische weergave van de overgang van schooljaar naar kalenderjaar bekostiging

Bekostiging schooljaar 2022/'23 en kalenderjaar 2023

- In januari 2023 gaat de bekostiging over naar kalenderjaar bekostiging en wordt ook het betaalritme gelijk per maand.
- Van augustus tot en met december 2022 wordt een aparte beschikking voor 5 maanden afgegeven. Hierin krijgen besturen nog 35% van het budget voor dat kalenderjaar uitbetaald. Dit is evenveel als in voorgaande jaren in deze periode is bekostigd door OCW. Eerder hebben zij al 65% van het budget voor dat kalenderjaar gekregen. Voor heel kalenderjaar 2022 wordt dus 100% bekostiging gegeven.
- Doordat er een aparte beschikking wordt afgegeven voor de periode augustus tot en met december 2022, kunnen scholen niet meer 42% baten boeken, maar alleen het feitelijk ontvangen bedrag (35%). Hierdoor lijkt het alsof scholen minder geld krijgen, maar feitelijk gezien blijven ze evenveel budget ontvangen als in voorgaande jaren.
- Hierdoor kunnen schoolbesturen geen vordering op OCW meer opbouwen. Dit betekent dat het eigen vermogen van het schoolbestuur in 2022 eenmalig daalt. Hierdoor kunnen ook bepaalde financiële indicatoren, zoals solvabiliteit en liquiditeit, lager uitvallen.

